

Vallavanema veerg

KÜLLIKI KIIVER

Hea vallarahvas!

19. jaanuaril 2023 toimub Häädemeeste Seltsimajas Liivi lahe meretuulepargi arengute teemaline avalik koosolek, kus Enefit Green AS meretuuleenergia meeskond annab ülevaate keskkonnamõjude hindamise uuringute hetkeseisust ja tutvustab meretuulepargi visualiseerimise virtuaalreaalsuse lahendust. See annab väga tõelähedase kogemuse Liivi meretuulepargi väljanägemisest erinevatest Häädemeeste valla olulistest punktidest ja kõik huvitatud saavad seda proovida. Olete oodatud kuulama ja arendajate käest asja uurima.

Novembrikuu lõpp üllatas esimese ja jääva lumega. Uhke talv toob aga endaga kaasa pingelised talihooletööd. Et lumelükkamine toimiks sujuvalt, palume eratee omanikel tagada kinnistu värvani viiva tee hoidmine seisundis, mis võimaldab lumekoristustehnika takistusteta ja ohutu liikumise. Nii peavad teeservad olema takistustest puhtad ning teeäärsete objektid tähistatud. Õuealal lumetõrjet ei teostata. Sel aastal on lumetõrjemasinad varustatud GPS-seadmetega ning uudsena teeme valla kodulehel kõigile jälgitavaks interaktiivse kaardi selle kohta, millises kohas lumelükkamine parasjagu käimas on.

24. novembril sai allkirjastatud pikalt menetletud notariaalne leping Jaagupi sadama kinnistule hoonestusõiguse seadmise kohta. Sellega on Jaagupi sadama edasine areng antud Jaagupi Sadama Arenduse OÜ kätte. Leping annab tagatised nii veeskamise slipi kui ka sadamasse viiva tee avalikuks kasutamiseks ning garanteeritud on ka faarvaatri iga-aastane lahtihooldamine hoonestaja poolt. Usun, et sellest tuleb üks väärt arendus, millest tunnevad rõõmu nii arendaja, kogukond kui kõik merehuvilised inimesed.

Algav 2023. aasta toob endaga kaasa järjekordsed Riigikogu valimised. Loodan, et kandidaadid tulevad väarikad, et meie valla rahval oleks võimalus valida piirkonda oma saadik, kes tõeliselt sooviks panustada oma töö ja tegemistega just meie, Häädemeeste valda.

Külmad talvekuud toovad tahes-tahtmata kaasa ka ebameeldivat ja kurba. Teame, et tuli ei mõista eksimusi, inimese elu on õrn ja habras. Seepärast on ülimalt tähtis olla tähelepanelik kõige suhtes, mis puudutab tuletegemist ja elektrit. Sellekohane süinge meeldetuletus kahe hukkunuga tuleõnnetusest saabus meie valla rahvale jõulukuul algusele eelneval päeval. Kuidas õppida teadvustama tuleohtu ja ennetada tulekahjusid? Erinevaid asjakohaseid nõuandeid on väga palju, aga ikkagi koledad õnnetused

Foto: Keiri Kallas

juhtuvad. Eks me kõik ole mõelnud, et ah, minuga nii ei lähe. Milles aga mängida saatusega mängu, milles võid kaotada elu? Tõepoolest, mõttetu ja ette kaotatud mäng. Seega - algatuseks tee kõige lihtsam ja olulisem väljaminek - paigalda oma tubadesse vingu- ja suitsuandurid ning kontrolli nende korrasolekut igas kuus. Soeta koju esmased tulekustutusvahendid ning õpi ise ja juhenda pereliikmeid, kuidas käituda tulekahju korral – õpi nii tulekustutamist kui ka hoonest lahkest. Ole eeskujuks ja selgita ka naabrile neid võtteid, mis aitavad päästa elusid. Selliselt tegutsedes anname võimaluse endale ja oma perele elada.

Iiri vanasõna ütleb, et kogemusest saadud tarkus on parem kui kaks õpitut tarkust. Aasta jagu kogemusi vallavanemana on andnud õppetunde, millele toetudes uude aastasse edasi minna. Eesmärgiks ikka Häädemeeste valla ühtlase stabiilse arengu tagamine ning elanike igakülgse rahulolu suurendamine nii iga vallaelaniku kui ka omavalitsuse loikes. Keeruline aeg ja keerulised olud, kus muutuv maailm kannab igapäevaselt kandikul ette erinevaid kriise ja probleeme. Siinkohal aga rõhutan taaskord, et vald on inimeste jaoks, mitte vastupidi, ning inimeste muredele tuleb leida lahendused. See pole alati kergete killast, aga mitte ka võimatu.

Häädemeeste muuseumis on väljas imetore näitus vanadest jõulu- ja näärikaartidest. Avairitusel jäi kõrvu ja läks südamesse muuseumi juhataja Kaire Käära tsiteering ajakirja „Eesti Naine“ 1929. a detsembrikuu numbrist: „On imelised need päevad: majadest kõlavad jõululaulud, rõõm ja üksmeel näib valdavat kõikide südameid.//... Vahetame kinke, ulatame üksteisele käed ja lubadus täidab südameid: püüda olla edaspidi südamlikumad üksteise vastu, rohkem andestada ja vähem hukka mõista“. Mõeldi, et pea sada aastat tagasi on avaldatud kuldaväärt nõuanne, mis sobitub imehästi ka tänasesse päeva!

Rahulikku jõulupühi ning armastust, mõistvust ja hoolivust igasse päeva!

Meeleolukat aastavahetust ja head uut aastat!

Austusega
Külliki Kiiver
vallavanem

Väikesed vallakodanikud koos vanematega vastuvõtul

Väikelaste vastuvõtt

Uue Häädemeeste valla üheksas väikelaste sündide tähistamine toimus 17. novembril õdusas ja pidulikult Tahku Tare külakeskuse saalis. Vallavanem Külliki Kiiver ja volikogu esimees Andrus Soopalu olid kutsunud kohale 18 kõige värskeimat ja pisemat vallakodanikku koos vanematega. Päevaplaanid suutsid ühildada vastuvõtuga 14 lapse peret.

Kohal viibinud rõõmurullid jäid koos pereliikmetega juuresolevale ühisildile (tähestiku järjekorras): **Albert Johan Soosalu, Annabel Aruste, Brianna Mändla, Elemay Rudnitski, Eva Kont, Henri Vahenõmm, Jako Joonsaar, Koit Seppmann, Loviise Pitsal, Mia-Johanna Ott, Mirell Männe, Robin Jensen, Stella Salujärv ja Trevor Kasvandik.**

Pisikesi tervitasid Häädemeeste Muusikakooli puhkpilliõpilased Hanna Sepp plokklöödil looga „Hiiretips läks putru keetma“ ja Albert Sepp klarnetil W.A. Mozarti „Allegretto“. Noori juhendas Häädemeeste Muusikakooli puhkpilliõpetaja Taavi Reimets.

Tahkuranna lasteaia lapsed Elisabeth Roosmaa, Hanna-Liis Lilleväli ja

Õnnitlused vallavanemalt ja volikogu esimehelt.
Fotod: Sigrid Absalon

Mihkel Siig esitasid lood: „Elas kord“ ja „Inventuur“. Noori juhendab Tahkuranna Lasteaia muusikaõpetaja Ulrika Perelmann.

Vallavanem ja volikogu esimees andsid peredele nii väikelastele valmistatud valla meened (Ahti Tedremäe sepiastatud lusika, mis asetses puualusel, millele on vapimärgi graveerinud Aune Tamm Tiiu Lillepoest; Katrin Miti poolt valmistatud väikelaste kaisuteki, millele on tiktud vapimärk ja lapse eesnimi) kui ka Kultuuriministeriumi poolt väikelastele saadetud

raamatu „Pisike puu“ (mille organiseeris pisikestele Võiste Raamatukogu juhataja Ülle Toomla). Sündmust juhtis kultuurinõunik Aire Kallas-Maddison. Tahku Tare perenaine Anne Kalda koos usinate abilistega olid valmistanud maitsva tordi. Meeleolukat päeva jäädvustas fotograaf Sigrid Absalon.

Suured tänud peredele sooja ja südamliku tagasiside eest ja põnevat maailma avastamist teile.

Aire Kallas-Maddison
kultuurinõunik

Vallavolikogus otsustati:

24. novembri vallavolikogu istungil võeti vastu järgmised otsused:

„Osalemine Pärnu maakonna kodutute loomade varjupaiga rajamises“;
„Loa andmine sotsiaaltransporditeenuse osutamist korraldava halduslepingu sõlmimiseks“;
„Loa andmine Aktsiaselts Häädemeeste VK ning osaühing Vesoka ühendamiseks“;
„Laadi külas Laane kinnistu detailplaneeringu algatamine, lähteseisukoh-

tade kinnitamine, keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine“;

„Laadi külas Jõeperve kinnistu detailplaneeringu algatamine, lähteseisukohtade kinnitamine, keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine“;

„Loa andmine hangete korraldamiseks“. Luba anti Soometsa kergliiklustee projekteerimise ning Tahkuranna Lasteaed-Algkooli lasteaia hoone

energiatõhustustööde projekteerimise hangete korraldamiseks;

„Häädemeeste Vallavolikogu 20.01.2022 otsuse nr 8 „Häädemeeste valla haridusvaldkonna arengukava ning tegevuskava 2019 kuni 2022 läbivaatamise ja muutmise algatamine“ muutmise“. Kuupäevaks seati 31. jaanuar 2023;

„Volikogu arengu- ja planeeringukomisjoni koosseisu kinnitamine“;
„Tunnustuse avaldamine“.

Vallavalitsuses otsustati:

4. novembri vallavalitsuse istungil võeti vastu järgmine korraldus:

„Haldusaktide muutmine ning uue tähtaja andmine“. Häädemeeste Vallavalitsus kinnitas oma 28.10.2022 korraldusega nr 508 „Häädemeeste Vallavolikogu 13.10.2022 otsusega nr 43 Häädemeeste Vallavalitsusele antud ülesande täitmine“, punktis 2 tähtaja Jaagupi sadama hoonestuskonkursi võitjaga hoonestusõiguse lepingu sõlmimiseks. Arvestades Häädemeeste Vallavolikogu 13.10.2022 istungil toimunud FIE Avo Naar vaideotsuse arutelu käigus selgunud asjaoludega, otsustas Häädemeeste Vallavalitsus täiendavalt pöörduda Rahandusministeeriumi Riigihangete- ja abi osakonna poole arvamuse saamiseks, kas Jaagupi sadama konkursil hoonestusõiguse avalik enampakkumise korraldamine oli õige lahendus või oleks pidanud kasutama kontsessioonilepingu hankimise lahendust. Rahandusministeeriumi Riigihangete- ja abi osakond esitas arvamuse 03.11.2022. Häädemeeste Vallavalitsus vajas täiendavalt aega, tutvumaks Riigihangete- ja abi osakonna esitatud arvamusega.

9. novembri vallavalitsuse istungil võeti vastu järgmised korraldused:

„Hinnapakkumuse kinnitamine“. Häädemeeste Keskkoolis on käimas projekt „Õpilaste rohetehnoloogia teadlikkuse suurendamine Häädemeeste Keskkoolis“. Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus toetab projekti 95 % ulatuses ning omafinantseering on 5 %. Projekti eesmärk on võtta Häädemeeste Keskkoolis fookusesse jäätmete sorteerimine ja sellega seonduv ringmajandus. Projekti käigus ostetakse koolimajja jäätmejaamad, kus toimub jäätmete liigiti kogumine. Korraldusega kinnitatakse Häädemeeste Keskkooli jäätmete sorteerimiskappide soetamiseks Pakendiringlus OÜ poolt esitatud hinnapakkumus summas 4 614 eurot;

„Hinnapakkumuse kinnitamine“. Seoses täiendava riikliku toetusega munitsipaalharidusasutustele Ukrainast saabunud sõjapõgenikest lastele hariduse tagamise võimaldamiseks (haridus- ja teadusministri käskkiri 16.06.2022 nr.1.1-2/22/178) eraldas Häädemeeste Vallavalitsus Uulu Põhikoolile vahendeid õppekohtade loomiseks (õppevahendite ja tehnoloogiliste vahendite muresemiseks). Uulu Põhikool esitas taotluse soetada nimetatud vahendite eest Uulu Põhikooli arvutiklassi 14 arvutit.

Korraldusega kinnitatakse Uulu Põhikoolile arvutite soetamiseks Digis-
tep OÜ poolt esitatud hinnapakkumus summas 4 998 eurot;

„Hankemenetluse lõpetam-

ine“. Häädemeeste Vallavalitsuse 12.10.2022 korralduse nr 466 „Hanke „Häädemeeste valla konsolideerimisgrupi 2022, 2023 ja 2024 majandusaasta aastaaruannete auditeerimine“ korraldamine“ alusel viidi läbi hange valla majandusaasta aastaaruannete auditeerija leidmiseks. Teade hanke kohta avaldati koos hankedokumendiga valla veebilehel ja kutse hankes osalemiseks edastati e-posti teel kolmele audiitorfirmale. Tähtjaks, 31.10.2022, ei esitatud ühtegi pakumust;

„Majaka külas Lemme ja Koduaasa katastriüksuste piiride muutmine, lähiaadresside ja sihtotstarvete määramine“;

„Häädemeeste Vallavalitsuse 20.06.2022 korralduse nr 270 „Hajajasustuse programmi taotluste rahastamine“ muutmise“. Häädemeeste Vallavalitsuse 20.06.2022 korraldusega nr 270 kinnitati hajajasustuse programmi toetuse saajad ja osalise toetuse saajad. Korralduses märgiti ka toetuse jagunemine riigi ja kohaliku omavalitsuse vahel. Korralduse punktis 1.19 on ilmne ebatäpsus toetuse jagunemisel riigi ja kohaliku omavalitsuse vahel.

Korraldusega ebatäpsus parandatakse; „Hajajasustuse programmi projekti „Soometsa, Langu kanalisatsioonisüsteem“ aruande kinnitamine“;

„Hajajasustuse programmi projekti „Tahkuranna, Luige kanalisatsioonisüsteem“ aruande kinnitamine“;

„Hajajasustuse programmi projekti „Tahkuranna, Luige veevarustussüsteem“ aruande kinnitamine“;

„Häädemeeste alevikus Männi tn 6 kinnistule päikeseelektrijaama rajamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Soometsa külas Tamme kinnistule päikeseelektrijaamale kasutusloa väljastamine“;

„Lepakülas Soometsa tee 48 kinnistule päikeseelektrijaamale kasutusloa väljastamine“;

„Metsapoole külas Vaba kinnistule üksikelamu ja suvila püstitamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Majaka külas Mäe kinnistule üksikelamu püstitamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Enampakkumise tulemuste kinnitamine“. Häädemeeste Vallavolikogu andis vallavalitsusele loa kasutada Swedbanki Liising AS-iga sõlmitud liisingulepingust nr 01330070L tulenevat liisingueseme (kaubik Opel Vivaro, reg nr 975BTX) väljaostuõigust võõrandamiseks nimetatud kaubik enampakkumise teel. Korraldusega kinnitatakse Häädemeeste Vallavalitsuse ja Swedbanki Liising AS-i vahel sõlmitud liisingulepingust nr 01330070L tuleneva liisingueseme (kaubik Opel Vivaro, reg nr 975BTX) väljaostuõiguse võõran-

damiseks korraldatud avaliku kirjaliku enampakkumise protokoll ja enampakkumise võitjaks kinnitatakse eraisik pakkumisega 5 101 eurot;

„Riigihanke „Häädemeeste valla tänavavalgustuse hooldus 36 kuuks“ tulemuste kinnitamine“;

„Tänukirja andmine“. Korralduse alusel tunnustatakse tänukirjaga kahte Metsapoole Põhikooli töötajat.

9. novembri vallavalitsuse istungil võeti vastu määrus „Mitteeluruumide üüri piirmäära kehtestamine“. Määrusega kehtestatakse Häädemeeste valla omandis olevate mitteeluruumide, sealhulgas äriruumide, üüri piirmäärad ning miinimummäärad kuni kümneks (10) aastaks sõlmitavate lepingute puhul. Häädemeeste valla omandis olevate mitteeluruumide üüri piirmäär on viis eurot ühe ruutmeetri kohta ühes kuus. Häädemeeste valla omandis olevate mitteeluruumide üüri miinimummäär on üks euro ühe ruutmeetri kohta ühes kuus.

16. novembri vallavalitsuse istungil võeti vastu järgmised korraldused:

„Rannametsa külas Välba kinnistule suurkaevu rajamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Sookülas Mäeotsa kinnistule suvila püstitamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Pulgoja külas Linnu tee 11 kinnistule üksikelamu püstitamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Sookülas Loonurme kinnistule üksikelamu püstitamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Uulu külas Kooli tee 12 maaüksusele elamu püstitamiseks projekteerimistingimuste väljastamine“;

„Kabli külas Kabli looduskeskuse parkla laiendamiseks ehitusloa väljastamine“;

„Alaeclarvete muutmine“;
„Sihtotstarbelise eraldise lisamine eclarvesse“;

„Kommode tellimine Orkla Eesti AS-ist“. Häädemeeste Vallavolikogu 29. märtsi 2018 määruse nr 9 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord“ § 18 kohaselt eraldetakse jõulutoetust kommipaki vormis kõigile Häädemeeste haridusasutustes õppivatele laste ja rahvastikuregistri järgi Häädemeeste vallas elavatele eelkooliealistele lastele;

„Koolitranspordi kompenseerimine“;

„Õpilaste koolitranspordi kompenseerimine“;

„Riigihanke „Kabli lasteaia hoone lammutus ja ehitus, sh vana hoone lammutusprojekti ja ehitatava hoone põhiprojekti koostamine“ korraldamine“.

Pärnumaa tegijad 2022

Konkurss Pärnumaa tegijad on kõrgeim maakonnapoolne tunnustus ettevõtjatele ja vabakonnale.

Häädemeeste vallast pälvivad tunnustused aasta ettevõtja **Võiste Puukool OÜ**, aasta vabakonna auhind kuulus **Maavillasele Folk-Punk Tantsulavastusele „Mehed, kes sidusid oma pastlapaelad ise“** ja Pärnumaa aasta vabaühenduse kategoorias oli Häädemeeste vallast nomineeritud **Häädemeeste Huvi-teatri MTÜ**. Trupp Aire Koobi juhtimisel on pakkunud hulgaliselt elamusi publikule ja esinenud edukalt paljudel festivalidel.

Häädemeeste valla aasta ettevõtja Võiste Puukool OÜ

Häädemeeste vald tunnustab 2022. aastal Võiste Puukool OÜ-d, kelle põhitgevusalaks on ilupuude ja põõsaste kasvatamine ja müük. Kuna puukooli perenaine Raili Kers on aiakujundaja, pakutakse kõrvaltegevusena ka aiakujundamis- ja -hooldamisteemalisi koolitusi ning õpitubasid.

Puukooli müügiplats asub omanike Raili ja Hardo kodus, seega on aed kujundatud just nende taime-dega, mida puukoolis müüakse. See annab klientidele suurepärase ülevaate, milliseks need taimed ajapikku kasvavad ja nii on palju lihtsam valikuid teha. Samas pakub see ka silmailu ja haljastusalast inspiratsiooni, mida hiljem omaenda koduaias realiseerida.

Võiste Puukooli õuel toimub tihti õpitubasid ja muid suuremaid üritusi, kus kasutatakse pillimehi ja on avatud kohvik. Talvisel ajal

tehakse koolitusi aiakujundamise ning puude ja põõsaste hooldamise teemal, ikka selleks, et kliendid saaksid kogutud teadmisi ja mõtteid kevadel innukalt ellu rakendada.

Aasta vabakonna silmapaistvaim tegu

Ege Hünersoni, rahvatantsijate ning muusikute poolt ühiselt ellukutsutud folkpunk tantsulavastus „Mehed, kes sidusid oma pastlapaelad ise“ tõi publikuni värske ja elava pildi rahvakultuuri elujõulisusest ja võimalusterohkusest. Kogu humoorikas, ent elutruu etendus keerles selle ümber, kuidas küll küla naistel õnnestuks oma meestega luua segarühm ning sõita Tallinnasse tantsupeole. Nelja rahvatantsurühmaga loodud etenduse lavastas Kardo Ojassalu ning lavastuse tekstide autoriks on Ott Kilusk. Lisaks Kardo Ojassalule, kes ise etenduses näitles valiti rahvatantsurühmadest välja rollide osatäitjad, kuigi neil eelnev lavaline näitlemiskogemus puudus.

Kogu folk-punk-rock-tantsulavastust saatis Pärnumaa folk-punk-rock bänd August Urr oma meeliülendava repertuaariga, mille sõnumid ei jätnud kedagi külmaks. Muusika köitis lavastuse ühtseks tervikuks ning bändil oli peale musitseerimise ka etenduses oma osa mängida. Kahel päeval Kabli seltsimaja hoovis toimunud etendus võeti kaameratele üles ning on sotsiaalmeedia kanalite kaudu kõigile nähtav.

Intervjuud ilmuvad järgmises lehes.

Sotsiaalkindlustusameti Pärnu klienditeenindus kolis riigimajja

Alates 2. detsembrist teenindatakse kliente uuel aadressil, milleks on Akadeemia 2, Pärnu.

Ühendust saab võtta ka e-kirja info@sotsiaalkindlustusamet.ee teel,

helistades infotelefonile 612 1360 või kirjutades iseteeninduse suhtluse kaudu.

Sotsiaalkindlustusamet

EESTI POST

HÄÄDEMEESTE POSTIPUNKT

E, T, N, R	09.00-13.00
K	14.00-18.00
L, P	suletud
AS Eesti Post	Kliendiinfo 661 6616

19. JAANUARIL 2023 KELL 18.00 TOIMUB HÄÄDEMEESTE SELTSIMAJAS LIIVI LAHE MERETUULEPARGI TEEMALINE AVALIK KOOSOLEK

ENEFIT GREEN AS MERETUULEENERGIA MEESKOND
ANNAB ÜLEVAATE KESKKONNAMÕJUDE HINDAMISE
ÜURINGUTE HETKESEISUST JA TUTVUSTAB MERETUULEPARGI
VISUALISEERIMISE VIRTUAALREAALSUSE LAHENDUST.

OOTAME ROHKET OSAVÕTTU!

RAAMATUKOGUD

Uulu Raamatukogu

Põhjala kirjanduse nädal
Põhjala kirjanduse nädalal, mis toimus 14.-20. novembril, esinesid Elena Jõgiste, Marleen Altmart, Laura Lugu ja Kaur Metsnik. Nad lugesid hommi-kuhämäruses ja küünlavalgel raamatutest tekste Põhjala loodusest. Aitäh tublidele esinejatele! Kuulajateks olid Lepatriinud, Jaanimardikad ja I-IV klassi õpilased. Kui jutud olid kuulatud ja küsimustele vastatud, siis pandi tuled põlema ja hakati lugema lugemisisu äratamiseks Eesti, Läti ja Leedu autorite miniraamatuid.

Elena Jõgiste, Marleen Altmart, Laura Lugu ja Kaur Metsnik.
Foto: Helje Pulk

Lugemisisu

Uulu Lasteaias on väga tublid lugejad! Jaanimardikate rühmal on läbi loetud viis raamatut, täidetud lugemispassi viis ülesannet ja lugemispass raamatu-

kokku toodud. Kes toob raamatukokku järgmise lugemispassi? Uulu Raamatukogus loeb üks Surju kooli õpilane, kes võtab osa lugemisisu programmist.

Head lugemisisu kõigile!

Helje Pulk
Uulu Raamatukogu juhataja

Treimani Raamatukogu

Raamatukoguöö Treimanis

25. novembri õhtul vallutasid meie maja alumise korruse lõbusad raamatutegelased. Rahvamaja saalis sai nautida nende vahvaid etteasteid. Fua-jees oli näitus raamatukogu reklaamplakatitest alates aastast 2006 ja kes soovis, sai oma raamaturiiulit täiendada teise ringi raamatutega. Raamatukogu ukseid olid avatud hiliste öötundideni. Nii mõnelgi külalstajal tekkis jõulukingi idee, vaadates meie käsitöö- ja keraamikanäitust. Rännu- ja loodusehuvilistele pakkus aga huvi väljapänek Põhjamaade loodusest. Laenutasime isegi raamatuid ja saime juurde uusi lugejaid. Kõik näitused on vaatamiseks üleval jõuludeni. Raamatukoguööga tähistasime

Raamatukoguöö. Foto: Evi Laarents

varsti lõppevat raamatukogude aastat. Selle korraldajateks olid Treimani rahvamaja ja Treimani raamatukogu. Rahulikku jõuluaega ja

head uut saabuvat aastat kõigile! Mõnusa hetki raamatuga!

Evi Laarents

Raamatupidu Treimanis

Kadripäeva õhtul peeti Treimani rahvamajas traditsioonilist karnevali – stiilipidu. Seekordse sündmusega tähistati raamatukogude aastat ja peo teemaks oli "Imeline raamatukogu". Pidulised olid enda tegelaskujudeks võtnud erinevaid raamatute kangelasi alates loomariigist kuni must-

laste, päkapikkude ja kreeka jumalannadeni. Kuna käimas oli raamatukogude öö, olid ka selle ukseid avatud hiliste öötundideni. Välja oli pandud raamatu- ja plakatinäitus. Suurt rõõmu tunti selle üle, et just samal päeval tunnustati Pärnumaa aasta parimaks maaraamatukoguhoidjaks

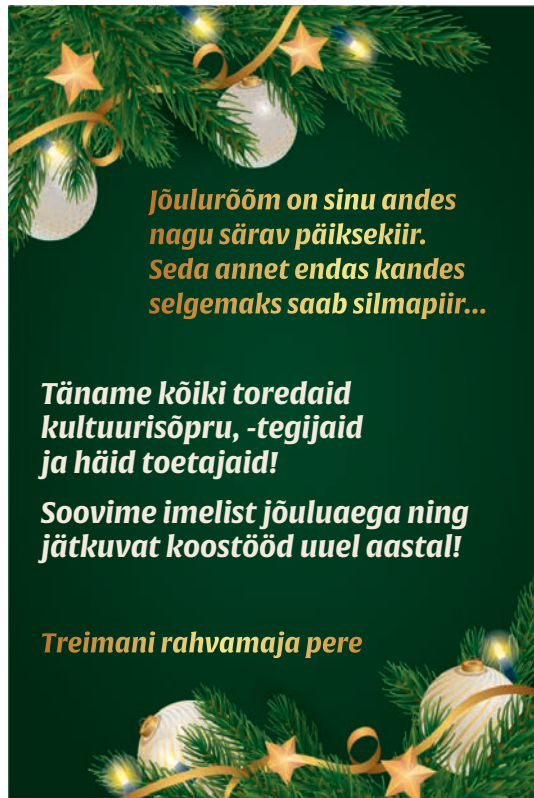
Evi Laarents Treimanist. Tema andis ka ülevaate raamatukogu aasta tegemistest.

Taidlejad Treimanist ja Kablist esinesid teemakohaste laulude, tantsude ja näiden- digi. Kõik olid oma kavadega näinud palju vaeva ja tulemus- sed olid seda väärt. Hoogsate etteastete vahele teritati mõis-

tust viktoriinis, otsiti raamatu- te pealkirju ja omadussõnu ning löödi tantsu. Muusikat tegi ansambel Nostalgiline.

Suur tänu kõigile osalejale! Loodetavasti jätkub teemasid ja inspiratsiooni ka järgmisteks stiilipidudeks.

Viljar Soomre

Kogukonna eestvedaja stipendium

Stipendium mõeldud inimesele, kelle südameasi on juhtida oma kogukonnas toimuvat ja tõmmata kaasa teisi. Stipendiumi eesmärk on motiveeritud ja kogukonna arendamiseks vajalike oskuste, teadmiste ja võimetega eestvedaja toetamine, kes on kogukonna elujõu kasvataja ja uute arengusammude innustaja.

Stipendiumi saab taotleda ainult eraisik iseendale.

Taotluse esitamise tähtaeg on 10. jaanuar 2023.

Stipendiumi suurus on

5 000 eurot, mis on maksu- vaba.

Stipendiumikonkursi eelarve on 100 000 eurot, seda finantseeritakse riigieelarvest läbi siseministeeriumi.

Täpsem info stipendiumikonkursi kohta SA Kodanikuühiskonna Sihtkapitali kodulehel: <https://kysk.ee/nb-kes23-ehk-kogukonna-eestvedaja-stipendiumi-konkurss-2023-nuud-avatud/>.

SA KÜSK

KÜSK Kodanikuühiskonna Sihtkapital

Häädemeeste Eakate Kodu

Kadripäeval käisid meie eakatele esinemas nii Tahkuranna kui ka Häädemeeste lasteaija laulu- ja tantsulapsed. Fotod: Eakate Kodu

Häädemeeste Keskool

Integra projektireis Lätti

Viimane kokkuvõttev rahvusvaheline INTEGRA projekti kohtumine toimus 3.–7. oktoobrini Lätis kaunis Rezekne piirkonnas.

ESMASPÄEV

Meie sihtkohaks oli Rezekne piirkonnas asuv Malta Keskool. Saabusime hilisel pärastlõunal ja seadsime end sisse kooli ühiselamusse. Lisaks kuulusid kompleksi veel kaasaegne spordihoone ja kaks omavahel ühendatud koolimaja. Pärast õhtusööki algas esimene tegevus, milleks oli majasisene orienteerumismäng. Hiljem jäi aega ümbruskonna uurimiseks.

TEISIPÄEV

Päev algas aktusega – tervituskõned, etteasted kohalikelt noortelt muusikutelt, interaktiivne viktoriin. Saime teada uut ja huvitavat Läti riigist, Rezekne piirkonnast ja Malta asulast. Seejärel alustati projektitegevustega – osavõtjad jaotati rühmadesse ja võeti osa robotika-alastest töötabdest. Meie ehtasime Lego Spike elementidest roboteid, programmeerisime ja tutvusime Latgale piirkonna iidsete märkidega, mida on kasutatud läbi aegade amulettidel. Lisaks meisterdasime ka ise sümbolitega käevõrusid.

Töötoad läbitud, sõitsime ajaloomuuseumisse nimega Kroma Kolna Bruoliste. Kün-

INTEGRA seminar Lätis

kal seisis muistne puidust linnus, mis on kohaliku mehe kädetöö. Seal tutvustati meile vana sõjavarustust ja lahingutehnikat. Õhtu viimaseks sihtpunktiks oli Luznava mõis, mis on rahvusvaheliselt tuntud kunsti, muusika ja keskkonahariduse keskusena.

KOLMAPÄEV

Nädala kolmas päev tõi palju huvitavaid tegevusi. Suundusime Rezekne noortekeskusse Zeimuls. Seal toimuvates töotu-

bades ehtasime taas roboteid, mida testisime takistusrajal, tegime endale külmkapimagnetiteid ja harjutasime pildistamist professionaalse fotograafi juhendamisel. Külastasime kohalikku Latgali Kultuuripärandi muuseumi, kus oli huvitav väljapanek keraamika ajaloost. Lõunastasime Ausmena Kebabis, kus on käinud söömas isegi Läti president. Päeva teises pooles külastasime Läti Riiklikku Piirivalvekolledžit, kus

õpivad tulevased piirivalvurid ning treenitakse piirivalvetööri. Viibisime ka Rezekne kontserdi- ja kinomaja GORS tagaruumides. Õhtu jätkus Zaļā Sala külalistemajas, kus esines folkansambel traditsiooniliste Läti rahvalugude ja -lauludega.

NELJAPÄEV algas traditsiooniliselt maitsva hommikusöögiga. Seejärel sõitsime Rezeknes asuvasse noortekeskusse "Zeimuls", kus ootas meid

ees huvitav ja vastutusrikas päev. Avatseremoonial võttis sõna INTEGRA projektijuht Inta Rimšane Lätist. Ta tutvustas kohaletulnutele antud projekti raames tehtut. Hea meel oli ka kahe Soome õpetaja Jaana Kristiina Tahvanainen ja Hanna Elina Heikkilä kohaloleku üle, kes tutvustasid Soome haridussüsteemi. Pärast seda oli meil võimalus mõista, kuidas Horvaatia koolides toimub tehnoloogia loomine, millest rääkis meile Klanjec'i Antuna Mihanovića Algkooli direktor Melita Ulam. Saime ka kuulda Jelgava Tehnoloogia Keskkooli õpetaja Kaspars Antonevičs'i kogemusi.

Pärastlõunal toimusid INTEGRA projekti tutvustavad töötoad. Meie tutvustasime Ozobottide kasutamist õppetöös. Lisaks lõpuseminaris osalejatele külastasid meie töötuba ka Rezekne noored ja ka päris pisikesed koos lapsevanematega.

Projekti võis lugeda lõpenuks, kui osalenud riikide meeskonnad olid kätte saanud tunnistused. Õhtu jätkus Läti rahvuslike tantsude ja mängudega.

REEDEL ärkasime varem, kui eelmistel päevadel, sest kell 7.00 oli väljasõit Jelgavasse. Sõit kestis 4 tundi ja lõunaks jõudsimet sihtpunkti. Põgus

tutvus linnaga ja juba algasid erinevad töötoad Jelgava Tehnoloogia Keskkoolis. Päeva esimeses töötoas pidime ehitama võimalikult kõrge torni erineva pikkusega detailidest. Huvitavaks tegi ülesande see, et võitjaks tuli õpilane, kes suutis ehitada vähima detailide arvuga kõrgeima torni, kasutades matemaatilisi teadmisi. Teises töötoas õppisime programmeerima tahvelarvutis robotite liikumist "Scottie Go!" komplekti abil. Nägime, milliseid masinaid on Jelgava kooli tehnika- ja tehnoloogiaühvilsed õpilased valmistanud garaažis kasutult seisvast kila-kolast. Saime ka mõndade sõiduvahenditega ise proovisõitu teha. Viimases töötoas jagati juhiseid ja tutvustati arvutiprogrammi, mille abil printida 3D printeris välja oma büsti. Päeva lõpetasime ühises teelauas, ütlesime kõigile head aega ja alustasime koduteed.

INTEGRA on olnud eriliselt huvitav ja palju põnevat õppimist täis projekt. Suur tänu Läti partneritele projekti kirjutamise eest ning ka meie õpetajatele: Rene Kurmile ja Astrid Rosenbergile, kes on seda meie koolis koordineerinud.

Taavet Allikas, Timmu Kiiver, Hugo Sipelga, Aleksander Vainula, Gustavs Brokans

Töövarjuks Ungaris

Käesoleva aastaga lõpeb Häädemeeste Keskkooli Erasmus+ projekt "Kooli juhtkonna, õpetajate ja tugispetsialistide professionaalsuse tõstmine rahvusvahelise koostöö abil". On osaletud koolitustel Splitis, Dublinis ja Barcelonas ning käidud töövarjuks Malta, Taanis, Soomes, Ungaris ja novembri lõpus külastatakse Norra kooli.

7.-11. novembrini pakkus partnerkool Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola és Gimnázium Budapestis töövarju võimalust kolmele Häädemeeste KK õpetajale. Koolis õpib üle 1000 õpilase ja töötab üle 100 õpetaja. Viie päeva jooksul tutvusime kooliga, külastasime ainetunde, kohustusime õpetajate ja spetsialistidega, saime ettekujutuse Ungari koolikorraldusest ja haridussüsteemist.

Õpirände käigus nägime nii põhikooli kui gümnaasiumi tunde. Vaatlesime inglise ja saksa keele, matemaatika, geograafia, keemia, ajaloo, muusika, kunsti ja kehalise kasvatuse ning tantsutunde. Selgus, et lisaks tavatundidele saavad õpilased gümnaasiumi osas valida valikkursusi kõikide õppeainete hulgast. Muusikatundides lauldakse palju a capella ja mängitakse meloodiaid plokkflöödil. Matemaati-

katundides kasutavad õpetajad tahvelarvutit ning ülesannete selgitamiseks kuvatakse töökäik õpilaste jaoks ekraanile. Kehalise kasvatuse tunnid viiakse läbi kogu klassiga - poisid-tüdrukud koos. Koolis järgitakse kaasava hariduse põhimõtteid, eriti torkas see silma kehalises kasvatuses, kus vähema füüsilise võimekusega õpilastele meeldis oma klassiga tegevusi kaasa teha, toetav oli kaaslase hooliv suhtumine. Keemia-tundides on tavaks saanud, et õpetajat abistavad õpilased katsete läbiviimisel. Tundides kasutatakse palju arutelusid, rühma- ja paaristööd ja ning teisi aktiivõppemeetodeid.

Nutiseadmeid kasutatakse õppetöös mõõdukalt, eelkõige gümnaasiumi ja põhikooli vanemas astmes. Nooremas kooliastmes ei kasutata, sest õpetaja kogub telefonid päeva alguses kokku ja õpilased saavad need kätte tundide lõppedes.

Hariduselu korraldamine Ungaris kuulub Siseministeeriumi haldusalasse. Kooli minnakse 6-aastaselt ja koolikohustus kestab 16. eluaastani. Põhiharidus on 1.-8. klassini. Edasi on võimalus jätkata õpinguid kutseõppes või gümnaasiumis. Gümnaasiumiaste algab 9. klassiga. Konkreetse koolis, kus meie viibisime, on süvenda-

tud inglise keele ja muusikaõpe. Koolis on paralleelklassid A, B ja C, igas klassis 28-36 õpilast. Keelerühmad on väiksemad ja jaotatud taseme järgi. Keskkooli lõpetamiseks on vaja sooritada eksamid ungari keeles, võõrkeeles, ajaloo, matemaatikas ja õpilaste poolt valitud aines. Lisaks on gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks 150 tundi vabatahtlikku tööd, mis on riiklikult kehtestatud. Gümnaasiumiõpilaste tunnikoormus nädalas on vähemalt 36-38 tundi.

Koolid kuuluvad riigile. Õpikud ja töövihikud, mille järgi õpetada, on riiklikult määratud. Õppetööks vajalikke vahendeid taotlevad koolid haridusosakonnalt, kus otsustatakse, kas taotlus on põhjendatud või mitte. See protsess on pikk, võib kesta isegi aasta. Koolilõuna eest tasuvad lapsevanemad.

Õpetajaks õppimine ülikoolis kestab 6 aastat, millest viimane on kohustuslik praktika koolis. Õppimine on tasuta, kui üliõpilane töötab õpitud erialal 6 aastat. Õpitakse kahe aine õpetajaks, kolmanda või lisaaine õpetamiseks tuleb läbida 2-aastane õpe. Tõsine probleem Ungari koolides on õpetajate puudus ning noorte vähene huvi õpetajakutse omandamise vastu. Sellel on mitmeid põhjusi

Pärastlõuna Balatoni järve ääres

nagu näiteks madal töötasu ja 40-tunnine üldtööaeg nädalas.

Koolis töötab kooliõde, kelle ülesandeks on esmaabi andmine, tervisliku olukorra kaardistamine, vaktsineerimise korraldamine, samuti õpilaste tervisekasvatuse- ja ennetustöö, individuaalne nõustamine, psühholoogi juurde suunamine jms. Kooliõde on kohaliku omavalitsuse poolt määratud ja töötab sageli mitmes koolis.

1982. aastal loodud koolil on 40 aasta jooksul välja kujunenud mitmed traditsioonid. Üks oodatuid on saksa keele õpetajate poolt algatatud mardipäeva tähistamine. Ka tänavu kogunesid õpilased, et meisterdada laternaide, millega pimeduse saabudes ühiselt rongkäigus jalutada ning seejärel maitsta kuumat teed ja pirukaid.

Üllatav oli kuulda, et sügi-

sene koolivaheajal lükati edasi ja sellega pikeneb talvine koolivaheaj. Seda selgitati vajadusega hoida kokku energiat.

Oleme tänulikud Ungari partnerkoolile külalislahke vastuvõtu, hästi läbimõeldud programmi ja rikastavate tegevuste eest.

Töövarjuks käisid ja loo kirjutasid Ülle Iir, Rene Kurm ja Marika Ristmäe

Hilissügis Salos. Häädemeeste õpetajate uurimisreis Soomemaale

Oktoobri viimasel nädalal on lastel koolivaheaeg. Õpetajad kasutavad vaheaega enamasti enesetäiendamiseks: kursused, raamatu lugemine ja õppereisid. Nii tutvusime õpetajate õpirände raames Soomes, Salo linna koolides Soome kooli, nende integratsiooni (kohanemisprogrammidega) ja keeleõppega.

On üldteada tõsiasi, et Soome ja põhjamaade koolid on tublid keeleõpetajad ja uus- asukad saavad keele selgeks pooleteise aastaga. Olime töö- varjudeks Hermannin Koulus, kus on 7.-9. klassid (üle 500 õpilase) ja Uskelan Koulus, milles 1.-6. klassid (üle 400 õpilase). Möödunud talvel ja kevadel tuli Soome koolidesse sõja tõttu palju Ukraina lapsi, suvel ja sügisel lisandusid veel tulijad Venemaalt. Erinevalt meist ei ole Soome kool orienteeritud ühele rahvus- ega keelegru- pile: tulijaid on Lähis-Idast, Aafrikast ja ka Euroopa maa- dest, sh Eestist ja Lätist. Seega ei õpetata vene ja ukraina lapsi nende emakeeles, vaid kõik käib soome keeles.

Klassis on põhiõpetaja, kes ei räägi uus-soomlastega nende emakeeles, vaid ainult soome keeles. Samas on klassis ka abiõpetajad, kes võivad osata mõnda rahvusühma keelt ja abistada lapsi nende emakee- les. Nagu ikka, on keeleõpetus rõhusam algklassides, kus lap- sed on veel avatud võõrastele häälikutele ja kuulamisele. Pooleteise aastaga saab väike kurd, poolakas, vietnamlane või afgaan keele nii selgeks, et õppetöö jätkub täies mahus soomekeelsete lastega koos.

Päris algusest on kohalike lastega koos muusika, kunsti, tööõpetuse ja kehalise kasvatus- e tunnid. Vaatasime ka võrkpalli tundi. Segarühmas oli pilt eriti teistsugune – paaritikutega tüd- rukud oma lillelistes kleitides, soome poisid spordirõivastes ja õpetajad püüdnud seda koos- lust treenida. Külastasime ka käsitöö, inglise keele, ajaloo, kunstioptuse ja matemaatika tunde – imetlusväärne oli Soome õpetaja võime jääda

ikka rahulikuks ja tuua klass tagasi põhitegevuse juurde. Mis puutub “asjadesse” ja “vahan- ditesse”, siis avaldas muljet tööõpetuse ja kodumajanduse klassid. Koos soome keelega õpiti näiteks pitsa valmistamist – aru said kõik ning tulemus oli maitsev. “Learning by doing” (“Õppimine tegevuse kaudu”) on ühest küljest mahukas ja kulukas, aga samas ka väga tõhus meetod.

Hindamine ja võistlus pole Soome koolile omane, samas on järelevalve ja reeglistik väga täpsed ning kõigile kohustus- likud. Soome kool on väga puhas ja näiteks mahavisatud prügi pildistatakse ja pannakse kooli kodulehele – kes tegi? Suure üllatuse ja erinevusena tuli meile see, et kõik õpilased on kuni -20° öues, pärast kel- lahelinat lähevad õpilased ja korrapidajaõpetajad öue, kus on ootamas mänguväljakud, näiteks kiiged, minijalgball, võimlemisriistad. Mobiiltele- foni asetavad õpilased tunni alguses klassis oleva kasti sisse. Vahetunnis saab laps mobiili kätte, kuid kõnelda võib vaid öues.

Tervikuna jättis Soome kool ratsionaalse ja distsiplineeritud mulje. Samas tekitas küsimusi abiõpetaja funktsioon. Nende tase oli väga erinev. Kui klassis on 24 õpilast ja kaks õpetajat, kas poleks siis õigem teha kohe kaks kaheteistkümnepärase õpilasega rühma. Klassi lõpetamisel on ka testid, mis on pigem infor- matiivset laadi järgmisele õpetaja- le. Kõik saavad edasi, sest kui riik või omavalitsus on õppimist rahastanud, siis sama kursust teist korda ei finantseerita. Soome õpetajad on motiveeri- tud ja professionaalsed, ühis- konnas austatud grupp (põhjus on muidugi nii õpilaste särasil- mad kui palgapäev).

Lisaks koolielule tutvusime veel Salo ja Turu linna vaata- misväärsustega ning arutasime õpetajatega maailma asju.

Liie Juhkam, Gätthlyn Kukk ja Viktor Koop
Häädemeeste Keskkooli
õpetajad

Projektis osalenud Häädemeeste Keskkooli õpetajad koos Uskelan Koulou õpetaja M. Loimustoga. Fotod erakogust

Uulu Põhikool

Uulu Põhikooli õpilasaktiiv

8. novembril toimus Uulu Põhikooli õpilasaktiivi koos- olek, kooli aulad. Koosolekul võeti osa noorsootöö nädala raames toimuvale veebisemi- naril “Igaüks on loov”, mille õhtujuhiks oli Daniel Levi Viin- nalass. Lisaks valis õpilasaktiiv enda seast välja erinevate vald- kondade vastutajad ja räägiti, milliseid üritusi sel õppeaastal koolis korraldama hakatakse.

Osalenud õpilaste arvamu- sed kõlasid järgnevalt:

Meile meeldis Kelly Sil- daru, ta rääkis oma suusat- rikkidest ja et igas alas peab olema loov. Kelly rääkis ka sellest, kuidas tema spordialal on raske olla loov, sest kõik trikid on justkui juba tehtud. Veebiseminar oli meile kõigile kasulik, sest see aitas mõista loovuse olemust ja pani mõt- lema, millised on meie kõigi loovad küljed.

See konverents oli väga hariv ja seal olid hästi lahe- dad esinejad. Nendest esine- jatest jäi meelde Kelly Sildaru. Kelly Sildaru rääkis sellest, kui vanalt ta suusatamisega alustas ja kuidas ta leidis oma

loovuse. (Grete Pärnpuu)

Loovus ei ole ainult kunst- nikel või muusikutele. Osad inimesed kasutavad loovust rohkem kui teised. Aju on plastiline, mida rohkem ühen- dusi sa oma ajus lood, seda loo- vam sa oled. Ära karda oma loominguga eksida, üks hetk jõuad ikka tulemuseni. Alati ei pea valima teemat, mida sa hästi oskad, tuleb valida teema, mis sind huvitab ja mil- les oled valmis pingutama. Kui tahad midagi uut luua, siis on okei võtta mõtteid teiste loo- mingust. Kui olla ise loov, siis märkad ka teiste loovust. Sinu loovust mõjutab see, mis sinu ümber on ehk kui sa ise oled hästi loov, aga kui su ümber on inimesed, kes ei toeta sinu loo- vust, siis see lihtsalt ei toimi. (Lorette Viirmaa)

Konverents oli minu jaoks huvitav ja põnev. Mulle meel- dis esinejatest kõige rohkem Jaan Aru. Ta rääkis, et inimesed on loovad erinevatel viisidel ning kõik inimesed on omamoodi loovad. Näi- teks ei ole ainult muusikud ja kunstnikud, vaid on ka arstid

ja muud ametid. (Mariann Rebane)

See oli väga tore konverents. Ja seda kõike oli väga põnev kuulata. Mul ei olnud seal kõige lemmikumad esinejad, aga ma sain väga palju mõtteid sellest. Ma olen nüüd poole aktiivsem ja suhtun endasse ka paremini. Ja kui sellest loo- vusest räägiti, siis ma tahtsin ise ka kohe olla palju loovam. Ja mulle tuli kohe igasuguseid loovaid mõtteid pähe. Mulle väga meeldis see kõik. (Saara Sofia Jürgens)

Jaan Aru rääkis põhjaliku- malt kui teised, sest ta teadis natuke rohkem kuidas teemat lahti rääkida. Ning muidugi ta tõi ka palju näiteid – näiteks kuidas leida mõtteid ja mida selleks teha. (Romet Alviste)

Uulu Põhikooli õpilas- aktiivi kuulub 16 liiget 5.-9. klassist. Sel aastal valisid õpi- lased ise endale hääletuse teel presidendi ja asepresidendi. Õpilasaktiivi presidendiks on 9. klassi õpilane Mariann Rebane ja asepresidentideks 9. klassi õpilane Elisabel Helstein ning 7. klassi õpilane Ardo

Ojamets. Õpilasaktiivil on nüüd ka päris enda e-mail opi- lasaktiiv@uulu.edu.ee. Loodi ka uued sotsiaalmeedia kon- tod, millele eest vastutavad sel õppeaastal Cristelle Marii Merirand ja Mirjam Rohtoja. Ürituste fotograafid ja plaka- tikujundajad on Piia Karlotta Rand, Saara Sofia Jürgens ning Karmen Kartau. Ürituste heli eest vastutavad Romet Alviste, Sten-Erich Haljasoks ja Johan- nes Leidur. Mängujuhid on Grete Pärnpuu ja Meelike Udu. Õhtujuhi ametit peavad sel aastal Mats-Madis Maddi- son, Anna-Liisa Mätas, Lorette Viirmaa ning Johannes Leidur. Õpilasaktiiv otsustas ühiselt, et kindlasti korraldatakse sel aastal üle-koolilist stiilinäda- lat, mis toimub juba novemb- rikuus. Õppeaasta teises pooles korraldatakse kindlasti ka sõb- rapäeva ja playback'i. Ootame kindlasti ka ettepanekuid kaa- sõpilastelt, millistel üritustel nemad sooviksid osaleda.

Cristelle Marii Merirand ja Mirjam Rohtoja

Novembrikuu spordivõistlused

Novembrikuus toimusid rah- vastepalli võistlused. Uulu võttis osa kõigist maakonna rahvastepalli võistlustest. 1.-3. klassi arvestuses käisid män- gimas Mairon, Madis, Erik, Marten, Rain, Kertu, Randel ja Kevin ning nad saavutasid viienda koha. 4.-5. klasside arvestuses tüdrukute osale-

sid: Lisete, Anna-Liisa, Delyse, Rebeka, Johanna, Liise, Mar- leen ja Berit ning nad saavuta- sid neljanda koha. Sama klassi arvestuses poistest võistlesid: Robin, Johannes, Ott, Karel, Marken, Kaur, Gregor ja Rasmus. Poisid saavutasid maakondlikul etapil teise koha, millega pääsesid Lääne

regiooni rahvastepalli võist- lustele Orissaarde, kus jääd i jagama ilma nelja põhimän- gijata 9.-10. kohta. Orissaares esindasid võistkonda: Karel, Siim, Kaur, Rasmus, Gregor, Egert ja Mairon.

Novembris algasid siseker- gejõustiku võistlused, kus kuus tublit võistlejat esindas Uulut

TV10 olümpiastarti Pärnu I etapil 60 meetri jooksus, kuu- litõukes ja kõrgushüppes. Tuli mitu neljandat kohta ja üks normi täitmine. Lisete hüp- pas kõrgust 1.25 ja saab minna nüüd võistleva üle-eestilisele etapile. Võistlemas käisid: Lisete, Krethel, Reno-Markus, Kaur, Rasmus ja Gregor.

Metsapool Põhikool

Kooli 169. sünnipäev oli pidulik ja meeleolukas

Reedel, 11. novembril tähistasime Metsapool Põhikooli 169. aastapäeva. Kui koolipere hommikul koolimajja jõudis, olid vilistlased Tauno Mäll ja Madis Savi kõõgis juba paar tundi koolilõuna ettevalmistamisega ametis olnud, et pidupäeva puhul veidi teistmoodi sööki pakkuda. Koolipäeva hommik algas traditsioonilise aktusega. Aktusel kõneles direktor Esta Vesik meie koolis kauaaegselt töötanud õpetajatest ja koolijuhatajatest ning soovitas õpilastel pedagoogi-ametit õppima minna. Praegu töötab Metsapool koolis 7 õpetajat, kes on kunagi ise siin õppinud. Rohkem kui pooled! Ajaloõpetajalt kuulsime kooli kroonikasse talletatud andmeid ja lugusid õpilaste majutamise teemal ja elust internaadis. Pidulikkust sünnipäevale lisas kauaaegsete töötajate Heino Einaste ja Marje Lepa töö tunnustamine ning eelmisel aastal kiitusega lõpetanud õpilase Meribel Borni nime kandmine auaamatuse ja valla tänukirjade üleandmine vallavanema poolt. Aitäh, vallavanem Külli Kiiver, heade soovide eest, aitäh puule kinnitatud helkurite eest! Sel päeval olid külla kutsutud ka pinginaabritest

Valla tänukirja võtab vallavanemalt vastu kooli kauaaegne koristaja Marje Lepp. Foto: Heino Einaste

vilistlased Margit Eichen ja Tea Raap. Sissejuhatuseks rääkisid nad lühidalt oma lood, aga ütlesid samas, et on rohkem tegude inimesed. Nad mõlemad on kodukandis väga aktiivsed tegutsejad ning eestvedajad erinevatel aladel. Mar-

git võttiski karmoška kätte ning muusikat sai tuba täis. Muusika saatel oli õpilastel võimalus koos Teaga valmistada salmikuid. Pidamata ei jäänud ka viktoriinilahingud kooli ajaloo ja tänapäeva teemal. Päev lõppes üheskoos peolauas, söime

maitsvat meekana juurviljariisiga. Aitäh, Madis ja Tauno! Toit maitses kõigile imeliselt! Täname ka Kabli Pagari perenaist Elvet lahuse eest ning pagarit suusulava tordi eest!

Metsapool koolipere

Vilistlased Margit Eichen ja Tea Raap töötuba läbi viimas. Foto: Heino Einaste

Häädemeeste Muusikakool
pöörduv tänusõnade ja heade soovidega kõikide toetajate ja sõprade poole ning soovib kõigile kaunist jõuluaega ja rõõmsat aastavahetust!

Häädemeeste Seltsimajas
KOLMAPÄEVAL, 14. detsembril kell 14

Häädemeeste Muusikakooli õpilaste
JÕULUKONTSERT

Ootame kõiki jõulumeeleolust osa saama!

Häädemeeste lasteaed

Tegus november Häädemeeste lasteaias

November on aasta kõige pimedam kuu aga lasteaias paistab ikka päike, iga päev ja iga kell. Meie päeva mahub põnevaid tegemisi, õppimist, harjutamist, laulmist, tantsu, mängu õues ja toas, treeninguid, teatrit, võimlemist, magamist, söömist, joonistamist, meisterdamist, juttude jutustamist ja kuulamist, kirjutamist, arvutamist, joonistamist, kleepimist jne jne, seda rida võib veel pikalt jätkata.

Novembrikuu põnevaimad ettevõtmised:

7. novembril tuli Merileid

Kütt Tartumaalt Kratikojast jagama isadele ja lastele „rohepiisikut“. Tema eesmärgiks oli looduslähedase ja keskkonnateadliku eluviisi populariseerimine, õpetades valmistama taimedest voolimismassi, millest said isad koos lastega voolida ja vormida.

16. novembril osalesid lapsed raamatukoguaasta programmis LUGEMISISU, teemaks „Head ja ilusad sõnad päikesele“.

22. novembril käisid Naerulinnu rühma lapsed raamatukogus oma lauludega meeleolu loomas MTÜ Rääk

näituse „Tood mulle ka jõulu“ avamisel.

Samal päeval oli lasteaias personalil ühine veebikoolitus teemal „Keerulise käitumisega laps rühmas“, koolitajaks Katriin Sepp Varajase Kaasamise Keskusest.

23. novembril lasteaias hoolekogu koosolekul otsustati tõsta laste söögiarha ja korraldada lapsevanemate hulgas küsitlus suvise töökorralduse osas.

24. novembril käisid Naerulinnu rühma lapsed koos õpetajate Anne Umbleja ja Aili Altojaga Häädemeeste Eakate

Kodus kadrisanditamas. Lapsed olid vahvalt kostümeeritud, laulud-tantsud-pillilood hästi selgeks õpitud. Rõõmu jagus kõigile.

28. novembril süütasime ühiselt esimese adventiküünlaga.

29. novembril käisid Päikesekillu ja Naerulinnu rühmad käesoleval õppeaastal esimest korda suhkrumäel kelgutamas.

Üle kaheaastase koroonapausi külastas lasteaeda jälle teater! Rõõm oli kohtuda lasteteater Rõõmulill ja Onu Ervini Lasteteatriga.

Kadrid Eakate Kodus

Tahkuranna Lasteaed-Algkool

November Tahkuranna koolis

Meie kooli hingedekuu tegutsemised:

4. novembril nägime Teatribussi etendust „Pahupidi päev”.

9. novembril käisid koolis väikesed mardid.

10. novembril oli perepäev, ühtlasi tähistasime TLAK-i 30. aastapäeva.

16. novembril käisid 2. ja 3. klassi lapsed Häädemeestel päästekomandos tuleohutust õppimas.

17. novembril oli uudishimu päev. Siis sai vaadata ümbrust putukaprillidega ning jälgida põnevaid veekatseid.

18. novembril külastas kooli kirjanik Anti Saar. Me olime tema raamatutega juba tuttavad. Kirjanik luges oma teostest katkendeid, vastas laste küsimustele ning rääkis oma elust. Üritust aitas korraldada raamatukoguhoidja Ülle.

23. novembril oli meie kord katri joosta. Seekord ühise mees- ja naiskonnana väiksematele sõpradele ja raamatukogule külla.

Ees ootab kohtumine noorte näitlejatega, kes loevad katkendi raamatust „Timm Thaler”.

Tahkuranna kooli pere

Kohtumine Anti Saarega. Fotod: Anu Alloja

Tahkuranna lasteaed

Marukuu-uudiseid Võiste laste kasvulavalt

Mardi ja kadrikuul on meil vaikimisi käsil kolmanda harjumuse treenimine Minu Sees, milleks on esmatähtsa seadmine esikohale. Näiteks teen tähtsamad asjad kõigepealt. Ütlen „ei” asjadele, mida ma tegema ei peaks. Planeerin asjad tähtsuse järjekorras, koostan vajadusel ajakava ja tegutsen selle järgi. Olen distsiplineeritud ja organiseeritud, juhin oma käitumist.

Nooremas rühmas (<2-5a) olid sel kuul üleval 2 pildi/fotonaütust, üks oma perest ja teine oma isast kui ta sama vana oli kui oma laps praegu.

Vanema rühma lapsed käisid koolimajas projekt „Teater Maale” toetusel (miniomaosalusel) Teatribussi etendust „Pahupidi päev” vaatamas.

Mardilapäeval käisid Rannakarbi mardid koolis „jooksma”, ja kadrilapäeval

käisid Päikesekiired hanitamas Rannakarpe ja majapersonali. Koolikadrid tegid päev varem lasteaia lastele koomuskit, mis oli meile kõigile heaks õpetuseks.

Rannakarpide 3 kunstihuvilist osalevad Pärnu Postimehe kalendri sisustamise joonistus-konkursil, hoiame neile pöialt.

TLAK töötajate meeskond võttis vahelduseks osa Pärnu Restoranide nädalast.

Lasteaias sai maha peetud ka korralik kogu-pere isade-päevapidu.

Põhjamaade kirjanduse nädala raames loeti Hommiku-hämarusel lastele küünlavalges ette „Kui sa kohtad karu”, autorid Malin Kivelä, Linda Bondestam, Martin Glaz Serup.

Optometrist tuvastas ja kinnitas soovijatel nägemisteravust.

Väikelaste vastuvõtul Tahku

Tares esinesid Rannakarpide rühma esindajad ja järgmisel päeval seisis kogu rühmal ees kohtumine kirjanik Anti Saarega Tahkuranna koolimajas saalis.

Vanem rühm külastas Häädemeeste Eakatekodu, kaasas ise tehtud külakost kaerahelbeküpsiste näol.

Päästeameti tuleohutuse koolitusel TULEST TARGEM osalesid samuti suuremad, st Rannakarbi lapsed, nooremad said samuti päästemasinat uurida. Siinkohal lisame, et otse loomulikult toimuvad meie lasteaias regulaarselt tulekahju häire korral käitumise õppused, viimane sai tegelikult teoks juba oktoobris, kust ka lasteaia noorimad tegijatena välja tulid.

Jõulukuu uudiseid juba uuel aastal!

Võiste lasteaednikud

Tulest Targem.
Foto
Maike
Lääne

Noorsootöö nädal

Üle-eestiline noorsootöö nädal leidis aset 7.–13. novembril. Sel aastal keskenduti noorsootöö nädalal loovusele ja enesearengule. Loovus on käivitav jõud mitmesuguste noortele oluliste teemavaldkondade arendamiseks ja probleemide lahendamiseks. Eelkõige toetab loovus enesearengut ning uute kogemuste saamist. Noorteinfoportaal Teeviit kutsus antud nädala raames planeerima, korraldama ja ellu viima temaatilisi tegevusi noortele. Tahkuranna noortekeskus ja Võiste noortetuba viisid sel nädalal noortele läbi mitmekülseid loovaid tegevusi.

8. novembril tegi noorsootöötaja Uulu Põhikoolis lastele inspiratsioonitunde. Lapsed lasid oma loovusel väga hästi lendu minna. Noorsootöötaja Elina käis 2.–3. klassi õpilastele õpetamas kollaažpiltide tegemist. Hiljem riputati need noortekeskuse seinale kõigile nägemiseks. Pildid olid tõesti väga silmatorkavad ning pakusid teistele nalja, sest loovusel ei olnud piire. Järgmisel päeval käis Tahkuranna kooli vilist-

lane Greta Tamm 1. klassi lapsi juhendamas, kus nad meisterdasid järjehoidjaid. Lisaks juhendas ta noori ka Võiste Noortetoas, kus valmistati lustakaid loomade võtmehoidjaid. 10. novembril toimus meie keskuses Janne Ristimetsa juhendamisel joogatund, Iti-Mai Mätase juhendamisel akrobaatika ning Lauri Reppo juhendamisel street workout. Nii mõnigi õpilane hakkas tänu saadud kogemusele huvi tundma nende huvialade vastu. Palju taheti informatsiooni, kus miski toimub ning avastati

tegevus, mis on meelepärane.

Viimase päeva sisustasime samuti lastele sisutihedalt. Olime kutsunud Uulu KSK-sse tantsuõpetaja-koreograafi Heili Lindepuu. Tema juhendamisel toimus kontaktantsu loovtund 8. klassile ning ka väiksematele huvitundjatele. Kuulda oli palju naeru ning näha oli rahulolevaid nägusid.

Noored nautisid külaliste juhendamisel pakutud huvitavaid tegevusi.

Elina Pea
TANK noorsootöötaja

Projekt „Teeme Võiste Värskeks“

Kevadel kuulutas Saku õlletehas välja kampaania „Värskendame Eestimaad“. See reklaam hakkas kohe silma ja tekkis mõte, et see on võimalus, millega saaks luua meie kogukonna lastele paremad tingimused vaba aja veetmiseks.

Kaasamõtletajatest saigi moodustatud väike grupp, kellega koos asusime tegutsema. Aitäh Teile, et tulite mu mõttega kaasa ja suure töö tulemusena saime rahastuse oma projektile. Projektil rahalist omaosalust ei olnud, panustasime vaid oma töötundidega.

Meie projekti plaan oli esmalt puhastada olemasolevad kaks asfaltplatsi samblast, korraldada platside ümbrus ja viia ära vanad katkised rularambid. Kõik need tööd saime koos tehtud. Saku õlletehase toetuse abil sai soetatud uus ja korralik miniramp rulade ja tõukeratastele. Selle paigaldasid oma ala profid ehk Gruuviramps. Korvpalli platsi joonis Parkimisjoon OÜ, kes tegi täpsed ja korvpalliväljaku reeglitega sobivad jooned. Korvpalli postid said värske värvikihi ja näevad välja justkui uued. Suured tänud Sportland Eestile, kes kinkis meie kogukonna lastele kaks korvpalli, et lapsed saaksid iga ajal palli mängida. Korvpallide jaoks sai meisterdatud spetsiaalne hoiukoht ja pallid on kättesaadavad kevadest-sügiseni. Miniramp sai paika novembri alguses ja enne lume saabumist, said lapsed oma esimesed sõidud ära teha ja tagasiside oli positiivne. Tore, kui lastele meeldib ja saime luua neile paremad tin-

gimused vabaja veetmiseks.

Mõned murekohad siiski veel jäävad ja loodame, et saame neile ka koostöös vallavalitsusega lahenduse. Nimelt korvpalliplatsid asuvad kohe mõne meetri kaugusel Allika tänavast, kus lubatud sõidukiirus on 50 km/h. Pall kipub ikka mänguhoos tänavale veerema ja lapsed sellele järgi jooksuma. Oleks vaja ehitada kerge aed, mis peataks palli veeremise tänavale ning muuta liiklusmärki õueala tähtsuseks, et kortermajade ja mänguväljaku läheduses oleks turvaline ja ohutu liigelda.

Mänguväljakul on veel ruumi ning üheskoos võiksime edasi mõelda, mis vahendeid või rajatisi võiks sinna lisada.

Lumi tuli nagu ikka alati ootamatult ja Saku õlletehas ei jõudnudki meie tehtud töid vaatama tulla, kuid lubati Teie kindlasti oma meeskonnaga külastada kevadel. Kõik teos-

tatud projektid vaadatakse üle ja kajastatakse juba avalikult ja suuremalt.

Mul on hea meel, et meie Võiste kogukond sai sellest projektist kasu ja kindlasti kutsun üles kõiki Häädemeeste valla elanikke märkama ja võimalusel osalema sellistes projektides. Kui vaid soovi on, siis saame ka ise panustada oma kodukanti, et muuta see paremaks.

Lõpetuseks tahan tänada kõiki, kes panustasid ja aitasid projektile kaasa. Eriti tahan tänada meie kogukonna lapsi, et rääkisite kaasa oma unistusest ja soovidest. Tänud Võiste kogukonna liikmetele, sõpradele, Uulu Kultuuri- ja spordikeskusele ja Häädemeeste vallavalitsusele.

Head uue mänguväljaku kasutamist kõigile!

Soovin vallarahvale ilusat ja rahulikku jõuluaega!

Eneli Hein

SPORDIUUDISED

Keskküla ratsatalu kasvandikud on tublid

Juba ongi taas aasta lõppemas ning lõppenud on ka aktiivne võistlushooaeg ratsaspordis. Keskküla Ratsaspordikeskuse jaoks on olnud edukas võistlushooaeg. Peamiselt on meie võistlejateks poniklassi sportlased, seega ka sel aastal keskendusime läbi suve kestvale Ponikarikasarja Mini Cupile, kus osalevad sportlased üle Eesti. Sportlaste ja treenerite töö ja vaev kandis vilja ning Ponikarikasarja kokkuvõttes kuulus II koht Häädemeeste vallas elavale ja Keskküla talus treenivale Anna-Liisa Mäta-sele ja tema võistluskaaslasele Laukinukele. III koha saavutas Keskküla talus treeniv Clara Clemencet ja poni Charlotta J. Mõlemad võistluspaarid on reinud läbi aasta palju edukaid starte ja toonud koju auhin-nalisi kohti. Harrastaja klassi sportlasena alustas sel aastal taas võistlemist Häädemeeste vallas elav ja Keskküla talus treeniv Mariann-Krõõt Ilves, kes aastate eest kuulus samuti Eesti tugevaimate ponisport-laste nimekirja. Võistluskaas-lase Karmaga toodi sel aastal koju tähtsaimatena IV koht Pärnumaa meistrivõistlustelt ja V koht Pärnumaa karika-sarjalt. Aastaid ei ole Keskküla talu sportlased jõudnud Eesti meistrivõistlustele, kuid Mariann-Krõõt ja Karma seda sel aastal tegid.

Lisaks väljatoodud sportlas-tele on meie tallis peale kasva-mas veel tublisid noori ratsa-sportlaseid, kes samuti sel aastal oma esimesed võistlusstardid tegid. „Päris“ võistlusteks ette-valmistamiseks saavad trennis-käijad vastavalt oma tasemele end proovile panna kodutalli treeningvõistlustel. Muidugi ei pea olema laps, et tegeleda ratsaspordiga – Keskküla talus on lausa eraldi grupp edasijõud-

Anna-Liisa, Clara ja ponid. Foto erakogust

Mariann ja Karma. Foto erakogust

nud täiskasvanutele ning trenni võtame ka alles alustavad täis-kasvanud ja lapsed. Kui sina või sinu laps on ratsutamisest huvitatud või tahaks lihtsalt hobustega sõbraks saada, siis võta meiega julgelt ühendust!

Meid leiad Facebookist Keskküla talu nime alt või helista Mariannile 5696 8282! Kohtumiseni!

**Keskküla
Ratsaspordikeskus**

Male- ja kabevõistlused

26. ja 27. novembril toimusid Häädemeeste Keskkoolis Häädemeeste valla lahtised meist-rivõistlused males ja kabes. Võitjad selgusid neljas vanuse-klassis: mehed, naised, poisid ja tüdrukud. Males mängisid naised ja mehed ringisüsteemis seitse vooru, poisid ja tüdrukud Šveitsi süsteemis kuus vooru. Kabes mängisid neli vanuse-klassi omavahel turniirisüs-teemis seitse vooru.

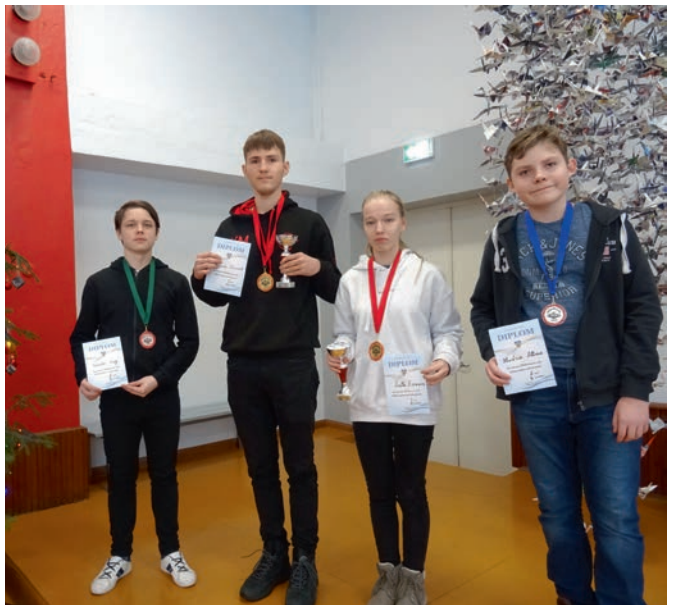
Pilk protokolli: **male (mehed)** 1. Eiki Lehemets 6,5 p., 2. Jüri Poltan 5,5 p., 3. Aavo Urbel 4 p.; **(naised)** 1. Monika Linroos 4 p., 2. Irma Nahkor 1,5 p.; **(poisid)** 1. Markus Sooväli 6 p., 2. Hendrik Allikas 4 p., 3. Sander Song 4 p., 4. Renar Roots 4 p., ... 8. Frederik Tammann, 9. Keneth Grahv; **(tüdrukud)** 1. Anette Einmann 4 p., 2. Tuule Helin Schneider 2 p.

Kabe (mehed) 1. Kaarel Koitla 10 p., 2. Ants Gustavson 9 p., 3. August Morošov 5 p.; **(naised)** 1. Irma Nahkor 9 p., 2. Helmi Gustavson 2 p.; **(poisid)** 1. Gevin Metsaveer 5 p.; **(tüdrukud)** 1. Greta-Liis Metsaveer 2 p.

Aleksander Tõnis Joarand

Noored malemehed mänguhoos

Poisid ja tüdrukud peale autasustamist. Fotod: Eiki Lehemets

Kabeturniirist osavõtjad peale autasustamist. Foto: Irma Nahkur

Nurmeotsa talu
JÕULULAAT

17. detsembril
kell 10-15

kala ja leib
käsitöö

ja muid toredaid kingitusi kingikotti.

Jõuluhõnguline kodukohvik pakub
sooja jooki ja suupisteid.
Samuti borši ja angerjasuppi.

Lastele tuleb külla JÕULUVANA ja
võimalik on sõita poniga.

Rõõmsat tuju ja tantsulusti pakub kella 12-14

VÄLIHARF

Müüjatel kohamaksuta eelregistreerimine
tel. 5330 8876

Uulu Põhikooli aula
21.detsember, kell 19.00

Jõulukontsert
"Helisev jõuluviis"

Esinevad
Uulu Segakoor
Treimani laulukoor
Treimani Trio

Dirigendid
Annely Kuningas
Tiia Soomre
Klaveril
Lelde Jalakas

Sissepääs kõigile tasuta!

UULU KÜLA
KOHVIKU ÕHTU

30.DETSEMBER 2022 KELL 18.00

UULU KOHVIKUS
ESINEB PILLIMEES KALJU

PILET 10€

HIND SISALDAB: SEAPRAAD, KRINGEL, KOHV, MORSS
BAARIST VÕIMALIK OSTA JOOKE

PALUME ETTE REGISTEERIDA
HILJEMALT 27.12.22

TELF: 56292467

OODATUD ON KÕIK!

Et kriisivarust oleks ikka ainult abi

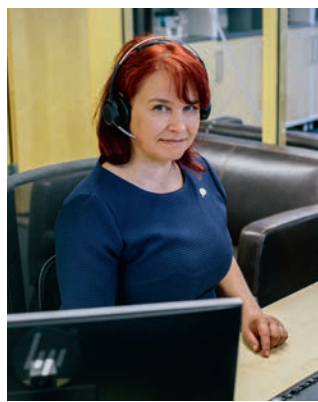
Mare Oder
mürgistusteabekeskus

Äreval ajal on paljud meist väga mõistlikult varunud kriisivarusid: toitu, ravimeid, kemikaale, patareisid jpm. Lastega peredes ja ka vanavanematel tasub läbi mõelda, kuidas neid hoiustada, et hädavajalikust ei saaks oht omaette.

Eestis juhtub igal aastal üle 5000 mürgistusõnnetuse, mis jõuavad tervishoiutöötajateni. Kuigi kodu peaks olema meie kindlus, juhtub 90% mürgistusõnnetustest just seal. Sageli satuvad õnnetustesse väikelapsed, kes õpivad maailma tundma muuhulgas maitsemise kaudu. Keskmisest rohkem juhtub õnnetusi ka eakatega. Enamus mürgistusi on aga tüüpilist laadi ning neid teades on õnnetusi lihtne ennetada.

Ravimid olgu ravimikapis

Suur osa mürgistusõnnetusi juhtub ravimitega. Põhjuseks vale ravimi võtmine või ravimi üleliigne manustamine. Ohutuse tagamiseks on ravimeid kasulik hoida ainult täiskasvanutele kättesaadavas kohas. Kõige ohutum ravimite hoidmise koht on lukustatav ravimikapp. Kui kriisiks varutud ravimid sinna ära ei mahu, tasub leida mõni muu turvaline koht, näiteks kõrgemal asuv kapp.

Ravimeid paigutades tasub mõelda ka olukorrale, kui ravimi haarajal on kiire ja ollakse väsinud – ravimite segiajamisi juhtub ka noortel täiskasvanutel. Paigutades tasub märgata ka aegumistähtaegu ja selle saabumisel viia aegunud ravimid tagasi apteeki. See on tasuta ning ravimeid võtavad vastu kõik apteegid.

Selleks, et täiskasvanud ravimite seas paremini orienteeruks, tasub vältida erinevate ravimilehtede ühte ravimikarpi panemist. Samuti ei tasu ravimilehti lahtiselt hoida, sest need lähevad väga lihtsalt omavahel segamini. Ravimite topelt võtmise vältimiseks tasub ravimid valmis panna ravimijaoturisse, mis samuti tuleks hoida lastele kättesaamatu.

Kemikaalide paigutamine tuleb läbi mõelda

Kemikaalimürgistusi on mitmesuguseid, aga kindel retsept mürgistuseks on kemikaali limonaadi- või veepudelisse ümbervalamine. Eriti ohtlik

on seejuures 30% äädikas, sest ka üks lonks võib kaasa tuua söövituse. Tark on koju osta üldse ainult 10% äädikat, mille õnnetuse sattumisel kogeb inimene mööduvat limaskesta ärritust.

Kemikaalidki tasub hoiustada nii, et lapsed neid kätte ei saaks. Eriti põnevad on lastele magusa lõhna ja värviliste pudelitega pesuvahendid ning pesugeelkapslid. Viimased on väga ohtlikud väikelastele, sest neis olev vahend on söövitava toimega ning kapsel kergelt purunev.

Kemikaalide paigutamist ja kasutamist tasub ka täiskasvanud pereliikmetele selgitada. Mõne aja eest saime näiteks teate eakast, kes arvas, et pesugeelkapsel on moodne salatikaste ning serveeris seda toidulaua. Selliste olukordade vältimiseks tasub veenduda, et lähedased teavad, millega on tegu, kui majja tuleb mõni uus vahend.

Patareid kindlasse kohta

Patareidest on rõõmu mänguasjade ja elulist abi taskulampide sees, kuid inimkehas põhjustavad need hävingut. Eriti ohtlikud on pisikesed ja süütuna näivad nõoppatareid, mis aga vedelikuga kokku puutudes tekitavad ajas aina süveneva söövituse. Tagajärjed võivad olla väga karmid. Seega tasub alati jälgida, et nii pakendis kui pakendita, uued ja kasutatud patareid oleksid väikeste sõrmede ulatuskau-

guselt kaugel väljas. Samuti tasub üle vaadata, et koduste seadmete patareikatted oleksid kõvasti kinni.

Pisikesest pudelist võib tulla suur õnnetus

Kodudes leidub erinevaid 10 ml suuruseid pudeleid, mis võivad sisaldada nii ravimeid, silmatilku, taimekaitsevahendit, eeterlikku õli, e-sigareti täitevedelikku kui ka palju muud. Taolisi pudeleid ei tasu koos hoiustada, sest mürgistusteabekeskuse kogemus näitab, et sage mürgistuse põhjus on pudelite segamine ajamine. Eriti oluline on see väikelaste vanematel, sest beebide D-vitamiin on mitmete mürgistusohutudega äravahetamiseni sarnases pudelis.

Kahtluse või õnnetuse korral helista 16662!

Mürgistuse või selle kahtluse korral tasub alati helistada mürgistusinfoliinile 16662, kus kogenud nõustajad aitavad välja selgitada olukorra ohtlikkuse ja leida õige lahendusduskäigu. Mürgistusinfoliin töötab ööpäevaringselt ning nõu saab küsida nii eesti kui ka vene ja vajadusel inglise keeleski. Mürgistusinfoliini number 16662 tasub telefoni salvestada esimesel võimalusel, sest õnnetuse hetkel ei pruugi õige number meenuda. Numbrit salvestades oled valmistanud veel üheks kriisiks.

SÜNDMUSED DETSEMBRIS JA JAANUARIS

9.12	Häädemeeste valla tunnustusõhtu Häädemeeste KK spordisaalis kell 19
10.12	Jõululaat Häädemeeste Seltsimajas
11.12	3. advent – piparkookide glasuurimine Tahku Tares
13.12	Terviseloo ja jõulueelne kohvilaud Massiaru Raamatukogus
13.12	Film Apteeker Melchior: Viirastus Häädemeeste Seltsimajas kell 19
13.12	Mälumäng Tahku Tares kell 18.30
14.12	Häädemeeste Raamatukogu 96. sünnipäevapidu koos tordi töötamisega
14.12	Muusikakooli jõulukontsert Häädemeeste Seltsimajas kell 14
17.12	Rookrooni töötuba Häädemeeste Seltsimajas kell 14
17.-18.12	Lottemaa Jõulumaa avatud kell 12-16
18.12	Jõululaat Tahku Tares kell 11-14
18.12	Jaagup Tuisu kontsert, laste jõululaat ja koduste laste kohtumine päkapikuga Uulu KSK-s kell 16-19
19.12	Jõuluvana postkasti sulgemine Uulus kell 9, Võistes kell 10, Häädemeestel kell 11, Metsapoolel kell 12
20.12	Vildist jõuluhaldja töötuba Häädemeeste Seltsimajas kell 17
21.12	Jõulukontsert Uulu kooli saalis Uulu ja Treimani segakooride poolt kell 19
21.12	Koduloolaste klubiõhtu Uulu Raamatukogus kell 18
26.-30.12	Lottemaa Jõulumaa avatud kell 12-16
30.12	Uulu küla kohviku õhtu Uulu kohvikus kell 18, pillimees Kalju, ette registreerimisega
31.12	Uusaasta trall Treimanis kell 22
6.01	Uulu mälumäng Uulu KSK-s

LISAINFORMATSIOON valla kodulehel kalendris või
Aire Kallas-Maddisonilt tel 5358 5406,
aire.kallasmaddison@haademeeste.ee

**Olgu uuel aastal
päike säravam,
tervis tugevam,
rõõmud helgemad,
mured kergemad!**

Kallile spordiperele soovivad
Kauneid pühi ja edukat uut aastat

Aire Kallas-Maddison ja Aleksander Tõnis Joarand

Jõulukaardid Häädemeeste muuseumis

Esimene trükitud jõulukaart saadeti Inglismaal 1843. aastal. Eestisse jõudis jõulukaartide saatmise komme 19. sajandi teisel poolel. Sada aastat tagasi oli jõulukaartide saatmine meie riigis juba üsna tavapärane ja tihti kirjutati kaardile, lisaks pühadertvitustele, ka üldisest eluolust. 29. novembril avasime Häädemeeste muuseumis jõulu- ja näärikaartide näituse. Kaardid pärinevad Henn Saare ja Ivi Muhu kaartide kogudest. Nii tänapäevaseid kui ka saja aasta vanuseid vahvate pühadertvitustega kaarte saab imetleda kuni 30. detsembrini. **Kuigi 7. detsembrist aasta lõpuni on muuseum puhkusel, saab kaartide näitusega tutvuda Häädemeeste Teenuskeskuse lahtiolekuaegadel.**

Kaire Käära

*Teed on tuulte tallatud,
tuisulapsed vallatud.
Tuhmuv taevast õhtu eel,
puhas lumi, mõtlik meel.
Toredaid mälestusi lõppevast aastast ning
kauneid pühi teile kõigile!*

(Tekst ühelt armsalt
jõulukaardilt)

Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus

Alustada võid ka endale sobival ajal ja võibolla sa ei peatugi!

**VÄLJAKUTSE:
HOIA END VORMIS**

03.10 - 28.12.2022
01.03 - 31.05.2023

Tegevused:

- trennid Uulu KSK-s
- tervislik toitumine
- kaalumine, mõõtmine
- ühisürutused
- FB toetusgrupp

SOOVI KORRAL OSALE VÕISTLUSTULES JA VÕIDA KEVADEL INFRAPUNAMATTI!

Info ja registreerimine:
egle.vutt@haademeeste.ee
Fb Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus

JAAGUP TUISK

LASTE JÕULULAAT JA JÕULUKONTSERT

UULU KULTUURI- JA SPORDIKESKUSES

18. DETSEMBER 2022
KELL 16.00-19.00

- lasteaia- ja koolilaste jõululaat
- külla tuleb Jõuluvana
- esinevad kohalikud taidlejad
- esineb Jaagup Tuisk
- fotonurk pildistamiseks
- lisaks koduste laste pildistamine

*üritus on osalejatele tasuta

Garaažide tootmine & paigaldamine

Garaažid valmivad arvestades kliendi erisoovide ja nõudmistega. Võimalus on valida garaaž ka meie näidiste hulgast.

Tehasepaketi hinnad al 17 000 €, tehasepakett ei sisalda siseviimistlust.

Lisainfo: raimond@timberelement.ee • tel 5687 4650

+372 502 4116
torumetall@gmail.com
Jaagupi küla, Häädemeeste vald

Mobiilsed keevitustööd, sanitaartechnilised tööd

KUIDAS ESITADA OMA VEENÄITU?

OÜ Vesoka kliendid:
E-mailile naidud@vesoka.ee, helistades või SMS-iga +372 5805 2254

AS Häädemeeste VK kliendid:
E-mailile vk@haademeeste.ee, helistades või SMS-iga +372 5805 2254

Palume oma veenäidud esitada regulaarselt iga kuu lõpuks!

Müüa **TURBABRIKETT** – kaalukaup.

Brikett pakitud lahtiselt 300-500 kg kottidesse.

Tonni hind **340 eurot.**

Transport Häädemeeste valla piires tasuta.
Info ja tellimused: **+372 5845 4442**

LEMMIKLOOMAHOTELL

Häädemeeste lähedal koertele ja väikeloomadele, kus on liigikohane majutus ning armastav ja kogenud hooldus.

UUDISHIMULIK?

Lisateave aadressil:
www.pihlaka-koeramaja.ee

Mardi Metsatalu OÜ müüb 30 cm ja 50 cm pikkuseid lõhutud küttepuid.

Telefon. 5347 0723

Ostame Eesti parima hinnaga kasvava metsa raieõigust. Küsi pakkumist juba täna!
www.skpinvest.ee, info@skpinvest.ee
Tel 551 5513, 550 0343

Pakume küttepuude saagimise ja lõhkumise teenust mobiilse halumasinaga Piikemaster EVO36 tellija poolt soovitud asukohas.

Masin võimaldab lõhkuda 25-60 cm pikkuseid halge. Puidu suurim läbimõõt 36 cm. Käivitav elektrimootorilt, vajalik minimaalselt 3x16 amprit.

Hind: Ahjupuu 15 eurot/tihumeeter
Pliidipuu 17 eurot/tihumeeter

OTT JUURIKAS / TELEFON: 5845 4442

KORVTÖSTUKI RENT

Tõste kõrgus: 13 m
Maksimaalne kaugus tõstukist: 5,8 m
Kandevõime 215 kg
Veetav auto järelhaagisena.
Asukoht: Häädemeeste vald, Pärnumaa

Pakume ka korvtõstukiga ohtlike puude langetamise teenust.

OTT JUURIKAS / TELEFON: 5845 4442

Tanni kauplus

Rahulikke jõule ja head uut aastat!

www.tanni.ee

KAITSELIIT VALVETEENISTUSE OSAKOND

> VALVUR (ÄMARI / PALDISKI)

> SINU TÖÖÜLESANDED

Kaitsta ja valvata valveteenistuse osakonna kaitse alla antud valveobjekte ning tagada sellel asuva vara, isikute ja informatsiooni puutumatuse ning turvalisus

> OOTAME SINULT

- Eesti Vabariigi kodanik ja vanus vähemalt 19 aastat
- Eesti keele oskus kesktasemel
- Vastad Kaitseliidu tegevliikmeks vastuvõtmise tingimustele
- Üldfüüsilise testi sooritamist vähemalt 160 punktile
- Töötervishoiu arstikontrolli läbimist
- Valmisolekut läbida Kaitseliidu valveteenistuses töötava valvuri 2-nädalase erialakursus (tasustatud)
- COVID vaksineerimise tõendi olemasolu või valmisolekut vaksineerimiseks

> LISAINFORMATSION

EELISE ANNAVAD

- Eelnev turvatöö kogemus
- Kaitseliidu ja/või kaitseväge taust
- Kaitseliidu liikmelisus

> OMALT POOLT PAKUME

- Graafiku alusel vahetustega ja paindlikku tööaega (24h vahetus)
- Arenguvõimalusi ja tööalast väljaõpet
- Kaasaegseid töötingimusi ja varustust
- Stabiilset sissetulekut
- Sportimisvõimalusi
- Usaldusväärset ja kindlat töösuhet
- Meeldivat ja kokkuhoidvat meeskonda

> TEENISTUSTASU

- 5,40 eurot/tunnis

> TÖÖAEG, -KOHT JA TÖÖLE ASUMINE

- Täis ja osaline tööaeg, graafiku alusel, Ämari ja Paldiski

> KANDIDEERIMISE TÄHTAEG

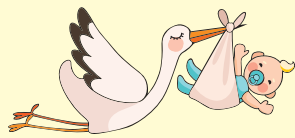
- Tähtajatu

Kontakt tel: 5309 7249

Õnnitleme noori peresid

MIRKO TAMM 24.10.2022
Ema: Kaisa Tamm, isa: Rando Tamm

SANDER HELMJA 31.10.2022
Ema: Kertutu Itter, isa: Erki Helmja

JOONAS BRUNFELD 31.10.2022
Ema: Jane Paimre, isa: Allan Brunfeld

Õnnitleme detsembrikuu sünnipäevalapsi!

03.12	ASTA-MARIE VISSE	96	Treimani küla
01.12	ÜLO RAUD	93	Papisilla küla
19.12	JEVGENIA MEERENTS	92	Kabli küla
01.12	HELGI ERMEL	90	Reiu küla
17.12	ELMA NABER	90	Laadi küla
21.12	KARL VALGEPEA	90	
23.12	EVA MUUGA	90	Uulu küla
03.12	NETTI JÄRVE	88	Kabli küla
01.12	MAIMI MOKS	86	Häädemeeste alevik
07.12	AINO LIIV	86	Tahkuranna küla
29.12	SAIMA VAHER	86	Võiste alevik
08.12	HELGI LÕHMUS	85	Häädemeeste alevik
03.12	VAIKE PRANTS	84	Häädemeeste alevik
09.12	MARIA GORIHINA	84	Treimani küla
16.12	EEVI NEPSTE	84	Ikla küla
02.12	ELLEN TALTS	82	Häädemeeste alevik
03.12	AIME OKS	81	Metsapoole küla
05.12	ELMAR LEPP	81	Treimani küla
05.12	MAIRE LAATS	81	Ikla küla
11.12	LEIDA PAOMES	81	Jaagupi küla
12.12	INNA-MAARE VALTNA	81	Kabli küla
16.12	LILLI MÄNNIK	81	Uulu küla
05.12	MALL KARU	80	Jaagupi küla
19.12	MAIRE SILLASTU	80	Võiste alevik
25.12	LEILI SOOTAMM	80	Võiste alevik
04.12	ANDREAS KALMET	75	Penu küla
28.12	ELLEN ROOTS	75	Reiu küla
31.12	SIIRI MÄNNIKUS	75	Leina küla
24.12	TUULA KRISTIINA		
	ÖHMAN	70	Reiu küla
24.12	AARE KÖSTER	70	Uulu küla
26.12	EERIKA TEEARU	70	Kabli küla
08.12	URMAS KOLLA	65	Rannametsa küla
11.12	MAAJA KARJUS	65	Papisilla küla
21.12	ERIKA PÄRN	65	Uulu küla
23.12	LINDA OKS	65	Krundiküla
02.12	AADI SEILMAA	60	Häädemeeste alevik
07.12	ELLE NABER	60	Laadi küla
19.12	VIIVE VAHTER	60	Häädemeeste alevik
25.12	ERKI KALJUSTE	60	Uulu küla

Vallaelanike soovil on avaldatud ka sünnipäevalapse elukoht küla täpsusega. Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist lehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressil toomas.abel@haademeeste.ee või telefonidel 446 4175; 5819 0592 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

TOIMETUS

Väljaandja ja toimetus: Häädemeeste Vallavalitsus
Toimetaja: Toomas Abel
tel 5819 0592, e-post: toomas.abel@haademeeste.ee

Postiaadress: Vallaleht Liiviranna
Häädemeeste teenuskeskus
Pärnu mnt 13, 86001 Häädemeeste

Küljendus ja trükk: Hansaprint OÜ
Tiraaž 2220 eksemplari

VALLAMAJA:

Pargi tee 1, 86502 Uulu küla
tel 444 8890; 5335 8992
e-post: haademeeste@haademeeste.ee

Järgmise lehe materjalid peavad toimetusse jõudma hiljemalt eelneva kuu 28. kuupäevaks.

Sulev Kasvandik 1.05.1940 – 9.11.2022

Lahkunud on Häädemeeste mees, valla aukodanik Sulev Kasvandik.

Sulev Kasvandik sündis Arumetsa külas Mudaoja talus pere esimese lapsena, olles talus neljandat põlvkonna Kasvandike suguvõsa esindaja. Peale kohalikku kooli õppis Sulev Väimelas elektrikuks. Sulev töötas Häädemeeste kolhoosis alates 1956, aastast nii ehitajana kui farmimehhaanikuna kogu oma töömehepõlve. Ta osales paljude alevikus oluliste projektide ehituse juures, näiteks ühisveevärgi trasside ehitusel ning kirikute elektrisüsteemi rajamisel. Eesti Vabariigi taassünni eel hakkas Sulev tegelema kohaliku ajaloo uurimise ja alalhoidmisega. Ta oli Eesti Muinsuskaitse Seltsi aktiivne liige ning Häädemeeste kodukandipäevade idee autor ja kaastööline läbiviimisel.

Sulevi elutööks võib pidada ajakirja

Häädemeeste Elu, mida ta hakkas välja andma alates 1990. aastast. Koduloo-vihik, nagu ta ise seda nimetas, tutvustas Häädemeeste kihelkonna ajalugu.

Ajakirja andis välja peamiselt oma vahenditega, väikese vaheajaga kuni oma elu lõpuni.

Kaastööde saamiseks tegi väga palju koostööd ajaloolastega, väliseestlastega, kohalike inimestega, kes mäletasid veel olnud. 1990ndatel oli just tema Häädemeeste valla Eesti-Soome sõprussidemete algataja, soome keele ja kultuuri propageerija.

Sulev on trükkunud kohalike vaatamisväärsustega postkaarte, olnud mitmete piirkonna ajalugu käsitlevate raamatute koostamise juures. Tema tegevust kohaliku ajaloo talletajana on raske ülehinnata. Oma kirjastaja- ja koduloo-uurija töö kohta on Sulev ise öelnud lõo-

Sulevile mõeldes...

Minu viimased vestlused Suleviga toimusid augustis Tahkuranna Jumalasünnitaja Uinumise kiriku 150. aastapäeva pidustustel. Sulevile omaselt oli ta ikka hakkamist täis ja elevil, sest äsja oli ilmavalgust näinud tema meenutuste raamat „Mudaojalt-Sulevile” ning sel kevadel lahkunud mõttekaaslaste Rein Ratase mälestuseks oli tal õnnestunud välja anda Milla Krimmi vaimulike luuletuste kogu „Kaduva sulega” kordustrükk. Sulevi suureks mureks oli, et luulekogu jõuaks ikka inimesteni, kes sellest lugu oskavad pidada.

Suleviga suheldes olen alati tundnud aukartust tema suure lugemuse ja laia

silmaringi ees. Väsimatu koduloolase teadmised esivanemate tegemiste kohta ei piirdunud ainult Häädemeestega, vaid hõlmasid kogu meie kihelkonda. Samas oli Sulev oma tegutsemistes nii isetu – haruldasi koduloolisi leide oli ta valmis heal meelel paljundama ja kõigiga jagama.

Sulevi meenutuste raamatust saame muuhulgas lugeda: „Kirikuõpetaja Theodor Varblane kirjutas oma päevikus: „Võib-olla kunagi Häädemeestel mäletatakse, et neil oli õpetaja, kes kündis nagu sulane.” Mina asun just sellel territooriumil, kus see kündmine toimus. Mina ütlesin: Huvitav, kui

pides, et ta on vist Häädemeeste kõige rohkem paberit määrinud mees.

Sulev on Häädemeeste valla aukodanik aastast 2002, Häädemeeste vallavolikogu mitme koosseisu liige, Eesti Kongressi saadik. Ta oli alati julge, heatahtlik, vajadusel õigustatult kriitiline, alati abivalmis ja uudishimulik.

Sulev ise tavatses ennast tutvustada: „Häädemeeste mees Sulev Kasvandik” – Häädemeeste meheena on Sulev sööbinud mällu kindlasti paljudele Häädemeeste inimestele, kellel igapähe on temaga seoses isiklikke kokkupuuteid ja mälestusi.

Lisaks lastele, lastelastele, õdede ja venna peredele ning teistele lähedastele jääb Sulevit mäletama lai ringkond tuttavaid ja kaasteelisi nii Häädemeestelt kui kaugemalt.

Sulev Kasvandiku lähedased

kaua mäletatakse, et siin elas mees, kes kasvatas maasikaid?” Kindel on see, et veel aastakümneid hiljem mäletatakse, et Häädemeeste vallas, Arumetsa külas Sulevil elas kodu-uurija Sulev Kasvandik, kes pühendas oma elu jäätult Häädemeeste kihelkonna ajaloo uurimisele ja selle kirjasõnas levitamisele!

Sulev tavatses oma saadetud kirjad lõpetada sooviga: Päikest! Seepärast soovime Sullegi, hea Sulev, et saatku Sind päike sellel viimisel teekonnal, millele Sa nii ootamatult otsustasid asuda!

Kolmanda kolmapäeva kokkusaamisel osalenud koduloolaste nimel austusega Ülle Võiste Raamatukogust

KOGUDUSTE TEATED

EELK Häädemeeste Püha Miikaeli kirikus:

- 11. detsembril kell 12.00 Advendiaja III pühapäev
- 18. detsembril kell 12.00 Advendiaja IV pühapäev
- 24. detsembril kell 18.00 Jõuluõhtu, Kristuse sündimise püha esimene missa
- 25. detsembril kell 12.00 I jõulupüha, Kristuse sündimise püha päevane missa
- 26. detsembril kell 12.00 II jõulupüha, esimärter Stefanuse püha
- 1. jaanuaril 2023 kell 12.00 Jeesuse nimepäev, uusaasta
- 8. jaanuaril kell 12.00 Kristuse ilmumispüha (6. jaanuarilt)
- 15. jaanuaril kell 12.00 II pühapäev pärast ilmumispüha

EELK Tahkuranna Maarja kirikus (Võistes):

- 25. detsembril kell 9.30 I jõulupüha, Kristuse sündimise püha hommikune missa

EELK Treimani Püha Matteuse kirikus:

- 24. detsembril kell 14.00 Jõuluõhtu
- Lähem info: tel 5633 5750 (õpetaja Tauno Teder)

Jumalateenistused õigeusu kirikutes Häädemeestel:

- 24. detsembril kell 14.30 JÕULULAUPÄEV
- 25. detsembril kell 15 Kristuse sündimise püha
- 1. jaanuaril kell 00.15 Uusaasta jumalateenistus
- 5. jaanuaril kell 14.30 Issanda ristimine. Suur veepühitsus

Urissaares:

- 24. detsembril kell 11 JÕULULAUPÄEV
- 7. jaanuaril kell 12 Issanda ristimine. Suur veepühitsus

Tahkurannas:

- 25. detsembril kell 17 Kristuse sündimise püha

Treimanis:

- 24. detsembril kell 13 JÕULULAUPÄEV
- 5. jaanuaril kell 13 Issanda ristimine. Suur veepühitsus

MÜÜA Küttematerjali:

8 mm **PELLETID** päevalillseemne sisaldusega 310 € / t
Kuivad **küttepuud** (segapuit) 30–50 cm 120 € / rm

Asukoht: Kabli Transpordi võimalus, küsi pakkumist!
Tellimused: 56 625 075 või anhaldus@gmail.com

MÄLESTAME LAHKUNUID

ANDO HAASMA

25.07.1963 – 21.09.2022 Reiu küla

TAIMO PALITS

14.02.1936 – 11.11.2022 Soometsa küla

LAINE RAAP

22.10.1943 – 12.11.2022 Metsapoole küla

JOHANNES GENTALEN

10.01.1956 – 13.11.2022 Võidu küla

SVETLANA KOITLA

31.01.1949 – 18.11.2022 Treimani küla

HILDE PULK

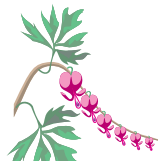
06.02.1931 – 20.11.2022 Uulu küla

KALEV TAMM

12.07.1951 – 30.11.2022 Urissaare küla

VALVE LINKMANN

18.07.1966–01.12.2022 Häädemeeste alevik

PARANDUS

Palume novembri vallalehes kergkruusa artikli juures oleva foto allkirja lugeda: Maret Salak ja Tormis Vilberg valla esindusega mälestusvõtit üle võtmas. Palume vabandust!